

Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020; rezerwa subwencji ogólnej budżetu państwa. To trzy główne źródła finansowania inwestycji drogowych. Informacje o ich wykorzystaniu przedstawili posłom sejmowej komisji rozwoju wsi wiceministrowie infrastruktury Jerzy Szmit i rolnictwa Zbigniew Babalski.

Program drogowy

Z programu rządowego na lata 2016-2019 na dofinansowanie lokalnych inwestycji przeznaczono 3,8 mld zł. Do 30 października 2015 r. trwał nabór wniosków, po miesiącu wojewodowie ogłosili listy rankigowe, następnie rozpatrywane były zastrzeżenia. Ostatecznie do końca stycznia 2016 r. ministerstwo zatwierdziło i opublikowało listy zatwierdzonych do dofinansowania projektów. Łącznie zakwalifikowano 492 zadania, jednak dzięki uzyskanym oszczędnościom udało się dofinansować 850 inwestycji. W edycji wzięły udział łącznie 778 gminy i powiaty, tj. 27 proc. ogółu JST, z tego 520 gmin (268 wiejskich), 228 powiatów i 30 miast na prawach powiatu. Natomiast w ubiegłorocznym naborze listy opublikowano również do końca grudnia (2016 r.). Na pierwszej liście w ramach limitów przyznanych na poszczególne województwa znalazło się łącznie 336 inwestycji gminnych oraz 205 powiatowych.

W komentarzach zaproszonych na posiedzenie komisji samorządowców słychać było różne postulaty. Jedni oczekują zmiany kryteriów, by drogi powstawały tam gdzie są rzeczywiście potrzebne (w miejsce obecnych gruntowych i gdzie jest duże natężenie ruchu. Drudzy narzekali, że kryteria nie są dostosowane do możliwości gmin wiejskich. Inni, że wymaganie partnerstwa z powiatem jest sztucznym wymogiem, bo każdy powinien realizować zadania według przydzielonych ustawą kompetencji.

336 mln z rezerwy

Rezerwa subwencji ogólnej budżetu państwa tworzona jest ona na mocy art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. To źródło funkcjonuje od 1999 r., a od 2018 r. preferowane są głównie inwestycje na obiektach inżynierskich. Oprócz tego dopuszcza się finansowanie dróg powiatowych i wojewódzkich, a także krajowych w granicach miast na prawach powiatu oraz utrzymanie przepraw rzecznych. Wnioski składać mogą prezydenci miast na prawach powiatu, zarządy województw, zarządy powiatów.

W ubiegłym roku kwotą 336 mln zł dofinansowane zostały 162 przedsięwzięcia. Kwota rezerwy na rok bieżący jest taka sama. W kategorii inwestycji preferowane są inwestycje na obiektach inżynierskich, szczególnie zabytkowych. Jeśli zostaną pieniądze finansowane będą budowy i przebudowy: dróg, jako etap ruchu pojazdów ciężkich; ciągów drogowych przechodzące przez dwa powiaty lub województwa w wyniku zawartego porozumienia; obwodnic miast. Natomiast w kategorii remontów preferowane będą remonty dróg lub obiektów inżynierskich (szczególnie zabytkowych) na drogach krajowych i wojewódzkich w miastach na prawach powiatu. Obecnie trwa ocena wniosków. Ale resort infrastruktury wie już, że pieniędzy wystarczy tylko na sfinansowanie inwestycji na obiektach inżynierskich oraz remontów dróg lub obiektów inżynierskich na drogach krajowych i wojewódzkich w miastach na prawach powiatów.

PROW 2014-2020

W obecnej edycji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich alokacja na drogi lokalne wyniosła 336 mln euro, czyli ok. 1,5 mld zł. Wniosków od samorządów na ogłoszone w okresie listopad 2015 r. – czerwiec

2016 r. wpłynęło ponad 4,5 tys. Opiewały na łączną wartość 5,3 mld zł (w tym na 3,35 mld dofinansowania z funduszu rolnego). Stanowi 230 proc. dostępne alokacji. Dofinansowanie przyznano na 1922 projekty na łączną kwotę 2,1 mld zł (w tym 1,36 z UE, czyli wykorzystane zostało 92 proc. limitu). Dodatkowo pieniądze na drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do zabudowań gospodarczych można było pozyskać z PROW 2014-2020 w ramach konkursów na przedsięwzięcia dotyczące scalania gruntów. Na te zadania zarezerwowano 139 mln euro (około 625 mln zł), tj. jak szacuje resort rolnictwa na łącznie 2.5 tys. km dróg.

Wyłączenie gruntów rolnych z produkcji

Zgodnie z art. 22c ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, z budżetu województwa może być finansowana budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Ze sprawozdań za rok 2015 r. wynika, że na z tego źródła wykorzystano 162 mln zł na 1,6 tys. km dróg.

Program likwidacji miejsc niebezpiecznych

To kolejne źródło pośredniego finansowania dróg. Jak powiedział wiceminister infrastruktury, do przebudowy przygotowanych zostało 3 tys. odcinków dróg krajowych. Wraz z dofinansowaniem samorządów kwota, jaka ma być zaangażowana w te zadania, wynosi 1 mld zł. Ta wartość świadczy w opinii wiceministra Szmita o sukcesie nowelizacji *ustawy o drogach publicznych*, która wprowadziła możliwość współfinansowania przez JST inwestycji na drogach krajowych.